

Serikali yapata suluhu ya changamoto ya malisho

Na Omary Mtamike, Dodoma

■ ■ SERIKALI kupitia Taasisi ya Utafiti wa Mifugo nchini (TALIRI) kwa kushirikiana na Taasisi ya kimataifa ya Utafiti wa mifugo (ILRI) wamefanikiwa kupata mbegu za malisho zenye sifa ya kustawi na kufanya vizuri kwa upande wa afya na lishe ya mifugo iliyopo katika maeneo mbalimbali hapa nchini.

Hayo yamesemwa juzi na Kaimu Mkurugenzi wa Taasisi ya Utafiti wa Mifugo nchini (TALIRI) Dkt. Jonas Kizima wakati wa uzinduzi wa majaribio ya upandaji mbegu za malisho aina ya "Bracharia" uliofanyika kwenye mashamba ya Ofisi za Taasisi hiyo kituo cha Mpwapwa Mkoani Dodoma

ambapo amebainisha kuwa hatua hiyo imetokana na utafiti wa muda mrefu ambao taasisi yake ilifanya kutoka mkoa 20 ya hapa Tanzania bara ili kupata aina mbalimbali za aina hiyo ya mbegu za malisho yanayoweza kustahimili hali ya taba nchi.

"Kuanza kutumika kwa mbegu hizi kutaaisaidia nchi kupunguza utegemezi wa kuagiza mbegu za malisho kutoka nje ya nchi ambapo kwa maeneo yenye ukubwa wa hekta milioni 2.8 ambayo nchi imeyatenga kwa ajili ya malisho yanahitaji takribani tani 7 za mbegu za malisho ambazo kama zikinunuliwa nje ya nchi zitaghamu dola za Marekani 280," alifanua Dkt. Kizima.

Dkt. Kizima aliongeza kuwa utafiti

wa taasisi yake ulibaini zaidi ya aina 279 za mbegu aina ya bracharia ambazo kupitia taasisi ya utafiti wa kimataifa ya Utafiti wa mifugo zilipelelewa kwenye maabara ya taasisi hiyo na kufanyiwa tathmini ya vinasaba vya aina hiyo ya mbegu.

"Baada ya kukamilika kwa tathmini hiyo zilipatikana aina 10 za aina hiyo ya mbegu na sasa tutasambaza aina hizi za mbegu kwenye vituo vinne ambavyo ni kituo cha Tanga (Ukanda wa chini), kituo cha Mpwapwa (Kanda ya kati/ Nyanda kame), kituo cha Mabuki (Kanda ya ziwa) na kituo cha Uyoile (Kanda ya nyanda za juu kusini) ili kubaini ni aina ipi inataa katika ukanda upi ili itakayokubaliwa na wakala wa urasimishaji mbegu (TOSCH) tuwape wazalishaji

wa mbegu hapa nchini waanze kuzalisha kibiashara," aliongeza Dkt. Kizima.

Akiainisha faida za aina hiyo ya mbegu za malisho, Dkt. Kizima alisema kuwa mbegu hizo zina faida na sifa nyingi zaidi ukilinganisha na aina nyingine ya mbegu ikiwa ni pamoja na kustahimili ukame, kuwa na virutubisho vingi zaidi vya protini na uwezo wa kuzalisha hadi tani 14 kwa hekta wakati aina nyingine za mbegu zikiwa na uwezo wa kuzalisha hadi tani 9 tu kwa hekta.

Akizungumzia kuhusiana na tafiti mbalimbali zinazofanywa na Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI), Mkurugenzi wa Utafiti, mafunzo na ugani kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Mifugo), Dkt. Angelo Mwilawa alisema kuwa

matokeo ya utafiti huo ni sehemu ya tafiti mbalimbali ambazo Wizara imekuwa ikizifanya ili kuboresha mazingira kwa wafugaji waliopo nchini.

"Tafiti hizi zinafanyika ili kuhakikisha kwamba lishe inayopatikana kwa mifugo inakuwa ni yenye tija na ya gharama nafuu ili kumfanya mfugaji yoyote aweze kumudu katika mazingira anayofanyia shughuli zake," alisisitiza Dkt. Mwilawa.

Uwepo wa tafiti zinazolenga kuongeza tija kwa mfugaji hapa nchini ni sehemu ya utekelezaji wa Ajenda ya Utafiti wa Mifugo ya mwaka 2020/2025 ambayo imelenga kufanya kazi vipaumbele vya kitaifa vya wadau wote wa sekta ya mifugo nchini.

'Wazazi, walezi timizeni wajibu wenu'

Na Mwandishi wetu, Simanjiro

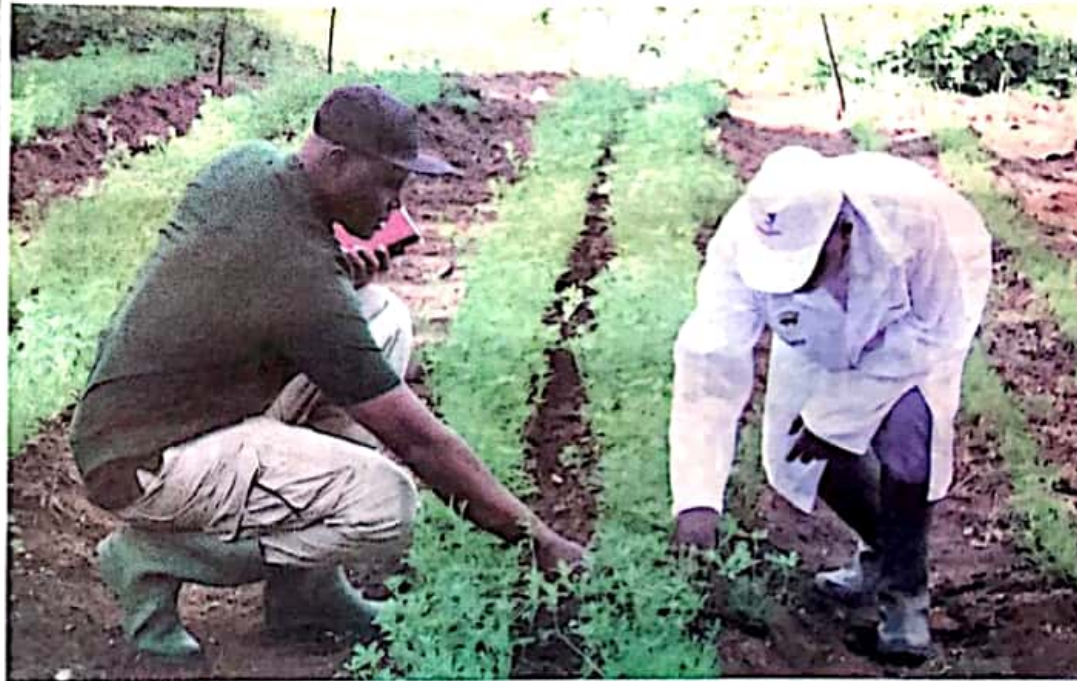
■ ■ MKUU wa Mkoa wa Manyara, Joseph Mkinoti amewataka wazazi na walezi wa wanafunzi wa Shule ya Msingi Tanzania ya mji mdogo wa Mirerani wilayani Simanjiro Mkoa wa Manyara, kutimiza wajibu wao wa kuhakikisha wanafunzi wanakula chakula cha mchana shuleni hapo.

Mkirikiti aliyasema hayo alipofanya ziara ya kutembelea shule hiyo na kukagua ujenzi wa vyumba viwili vya madarasa na matundu saba ya vyoo.

Alisema wazazi na walezi wa shule hiyo, wanapaswa kuhakikisha wanatimiza majukumu yao kwa wanafunzi hao, kwani serikali imeshatekeleza wajibu wake kupitia elimu bila malipo.

"Chakula wanachokula nyumbani hawa wanafunzi ndicho hicho ambacho wanakula shuleni, hivyo wazazi na walezi wahakikishe wanatekeleza wajibu wao kwani sisi serikali tumeshatimiza majukumu yetu," alisema.

Alisema wazazi na walezi ambao watakuwa kikwazo cha kitimiza hili anawea taarifa zao ili

Mkurugenzi wa Utafiti, Mafunzo na Ugani kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Mifugo) Dkt. Angelo Mwilawa (kulia) na Kaimu Mkurugenzi wa Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI) Dkt. Jonas Kizima wakikagua moja ya aina za malisho ya mifugo yaliyopandwa kwenye mashamba ya taasisi hiyo yaliyopo Kituo cha Mpwapwa Mkoani Dodoma muda mfupi kabla ya zoezi la kupanda mbegu za majaribio aina ya "bracharia" shambani hapo juzi. (Na Mpagapicha Wetu)

Halmashauri Tabora kutenga maeneo kwa ajili ya wafugaji

Na Vicent Tiganya, Tabora

■ ■ SERIKALI imezitaka Halmashauri zilizopo mkoani Tabora kupima maeneo na kuweka miundombinu itakayowawezesha kuyakodisha kwa wafugaji kwa gharama ya sh. 3,500 kwa ekari moja kwa mwaka kwa ajili ya malisho ya mifugo yao na huduma nyingine.

Kauli hiyo imetolewa jana

na Waziri wa Mifugo na Uvuvi Mashimba Ndaki wakati wa uzinduzi wa Kitabu cha Mwongozo wa uwekezaji cha Mkoa wa Tabora.

Alisema maeneo hayo yanatakiwa kuwa miundombinu ya majosho, malambo na huduma nyingine zinazotaji katika mifugo.

Waziri huyo wa Mifugo na Uvuvi alisema hatua itasaidia Halmashauri kuongeza mapato yao ya ndani badala ya kukimbizana na mama

lishe na Machinga.

Ndaki alisema Mkoa wa Tabora unazo ng'ombe nyingi na Halmashauri zake zina maeneo makubwa ambapo yapingiliwa vizuri yatawasaidia kuepusha migogoro baina ya wafugaji na wakulima.

Aliongeza kuwa maeneo hayo yanaweza kutumika katika uboreshaji wa mifugo kwa ajili

ya kuongeza tija ya uzalishaji wa nyama na maziwa.

Ndaki alisema ili Mwekezaji aweze kuweka Kiwanda cha Mazao ya mifugo ni lazima ajiridhishe upatikanaji wa bidhaa ya kutosha mwaka mzima.

Alisema suala la uboreshaji wa mifugo ni jambo la msingi kwa ajili ya kuwavutia wawekezaji katika sekta hiyo.

* Wataalamu wa mifugo washauriwa kuongeza kasi utoaji elimu

Na Jumbe Ismailly, Manyoni

■ ■ WATAALAMU wa mifugo katika Halmashauri ya Wilaya ya Manyoni, Mkoani Singida wamewashauri kuangalia uwezekano wa kuongeza kasi katika utoaji wa elimu kwa wafugaji juu ya umuhimu wa chanjo ya kinga ya ugonjwa wa sotoka kwa mifugo kabla ya zoezi la chanjo hiyo halijanza kutolewa.

Ushauri huo umetolewa kwenye mkutano wa Baraza la Madiwani wa Halmashauri hiyo wakati wa kuchangia taarifa ya utoaji wa chanjo ya kinga ya ugonjwa wa sotoka kwa mifugo, uliotanyika katika ukumbi wa mkutano wa Halmashauri hiyo.

Wakuchangia taarifa ya utoaji wa chanjo hiyo ya mifugo, baadhi ya madiwani, Wido Mathayo alisema ili mfanikio ya chanjo hiyo iweze kupatikana ni vyema wataalamu hao wakaandaa mapema zoezi la utoaji wa elimu kwa wafugaji.

Kwa sasa niombe, niombe tuanze na elimu mapema watu wetu hawa wafugaji wanahitaji elimu kubwa kwa hiyo muandae utaratibu mkelele tukawape elimu wote kwa pamoja kabla hatujanza kuanza, alisema diwani huyo wa kata ya Iseke.

Aidha Mathayo hata hivyo alionekana kushangawa na kata yake ya Iseke pamoja na kuongoza kwa kuwa na wingi wa mifugo lakini hana mnada wa mifugo na hivyo kuhaji ni lini na kwa uharaka Iseke itapata mnada kwa sababu ndiyo kata yenye mifugo mingi.

"Nilikuwa naangalia hiki kipeperushi Mh Mwenyekiti katika Kata zote kata yangu ndiyo yenye ng'ombe wengi kwamba Sanza ni 19 wapi 2,000 ukitoka Sanza mpaka Heka kwa hiyo sisi ni kwenda kuza tu, sasa ni lini na kwa uharaka Iseke inapata mnada kwa sababu ndiyo yenye mifugo mingi," alisisitiza diwani Mathayo.

"Na hoja ambayo ipo mezani ni kwa ajili ya chanjo niweze kusema kwamba au kushauri kwamba elimu tu itangulie mapema, lakini katika sehemu ambayo chanjo iyoletanyika wakati uliopita ni pamoja na kwenye kata ya Sasilo elimu itoka mapema chanjo ilenda bila shida na watu walindha hivyo sasa elimu itoke pande zote ili jukumu hili litanyike kwa weledi mikubwa," alisisitiza Tano ambaye ni diwani wa kata ya Sasilo.

Kwa upande wake Mkuugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Manyoni, Edward Fussi alisema ili kufanikisha utoaji wa chanjo ya mwaka huu, watawaita na kukaa nao pamoja kwa mazungumzo viongozi wa chama cha wafugaji.

Hata hivyo Fussi alisisitiza pia kwamba hakuna haja ya kutishana kati ya wataalamu na wafugaji zaidi ya kutoa elimu kwa wafugaji ili nao waelewe na kutumia fursa hiyo kuwaomba madiwani kutumia muda wao kutoa elimu kwa wafugaji ili kuepusha suala la magomvi kati yao na wataalamu.

Naye Kaimu Ofisa Maendeleo ya Mifugo na Uvuvi wa Halmashauri ya Wilaya ya Manyoni, Geoffrey Kiswaga alitaja kata zilizofanya vizuri katika chanjo iliyotolewa mwaka jana kuwa ni kata ya Sasilo pamoja na kata ya Maweni, na kuonesha kutoridhishwa na mwitikio wa kata zingine zilizobaka.

Ha

Na Vi

■ ■ Halmashauri Taboni mund kuyak gharar moja mafeh nyinge Kau

pre id to

T M JLE

Menej wa kim wakati wengir

Wa

Na Yus

■ ■ BA Halmashauri mkoani Singida Kuu ku zamani Manund wananci vya wilaya mama w

Madw Korogwi kuwa n Kilole, h maende wananci bei ya juu wanatu kusafiri hadi kuir

Waliy mwa w wa Kata kupelek mweny Baraza l

Shet mama kulazimi Shamshi Kilole, h kwendi Korogwi kuchele na kuh sababu Stend kufikish Magun She

Sh. 3,500>> Gharama za kukodisha ekari moja kwa mwaka

Waziri Mashimba aziagiza halmashauri Tabora kukodisha maeneo kwa wafugaji

Na MWANDISHI WETU, TABORA

SERIKALI imezitaka Halmashauri zilizopo Mkoa wa Tabora, kupima maeneo na kuweka miundombinu itakayowawezesha kuyakodisha kwa wafugaji kwa gharama ya sh. 3,500, kwa ekari moja kwa mwaka, kwa ajili ya malisho ya mifugo yao na huduma nyingine.

Kauli hiyo ilitolewa mwishoni mwa wiki iliyopita na Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mashimba Ndaki, wakati wa uzinduzi wa Kitabu cha Mwongozo

wa uwekezaji cha Mkoa wa Tabora.

Alisema maeneo hayo yanatakiwa kuwa na miundombinu ya majosho, malambo na huduma nyingine zinazohitajika kwa mifugo.

Waziri huyo alisema hatua hiyo itazisaidia halmashauri kuongeza mapato yao ya ndani, badala ya kukimbizana na mama lishe na machinga barabarani.

Mashimba, alisema Mkoa wa Tabora una ng'ombe wengi huku halmashauri zake zikiwa na maeneo makubwa, ambayo yakipangwa vizuri, yatawasaidia kuepusha

migogoro baina ya wafugaji na wakulima.

Aliongeza kuwa maeneo hayo yanaweza kutumika kuboresha mifugo kwa ajili ya kuongeza tija ya uzalishaji wa nyama na maziwa.

Mashimba, alisema ili mwekezaji aweze kuweka kiwanda cha mazao ya mifugo, lazima ajiridhishe upatikanaji wa bidhaa ya kutosha mwaka mzima.

Alisema suala la uboreshaji wa mifugo ni jambo la msingi kwa ajili ya kuwavutia wawekezaji katika sekta hiyo

Serikali yapata suluhu ya changamoto ya malisho

SERIKALI kupitia Taasisi ya Utafiti wa Mifugo nchini (TALIRI) kwa kushirikiana na Taasisi ya kimataifa ya Utafiti wa mifugo (ILRI) wamefanikiwa kupata mbegu za malisho zenye sifa ya kustawi na kufanya vizuri kwa upande wa afya na lishe ya mifugo iliyopo katika maeeneo mbalimbali hapa nchini.

Hayo yamesemwa leo na Kaimu Mkurugenzi wa Taasisi ya utafiti wa Mifugo nchini (TALIRI) Dkt. Jonas Kizima wakati wa uzinduzi wa majaribio ya upandaji mbegu za malisho aina ya "Brachiaria" uliofanyika kwenye mashamba ya Ofisi za Taasisi hiyo kituo cha Mpwapwa Mkoani Dodoma ambapo amebainisha kuwa hatua hiyo imetokana na utafiti wa muda mrefu ambao taasisi yake ilifanya kutoa mikoa 20 ya hapa Tanzania bara ili kupata aina mbalimbali za aina hiyo ya mbegu za malisho yanayoweza kustahi-

mili hali ya tabia nchi.

"Kuanza kutumika kwa mbegu hizi kutaisaidia nchi kupunguza utegemezi wa kuagiza mbegu za malisho kutoka nje ya nchi ambapo kwa maeneo yenye ukubwa wa hekta milioni 2.8 ambayo nchi imeyatenga kwa ajili ya malisho yanahitaji takriban tani 7 za mbegu za malisho ambazo kama zikinunuliwa nje ya nchi zitagharimu dola za Marekani 280" Alifafanua Dkt. Kizima

Dkt. Kizima ameongeza kuwa utafiti wa taasisi yake ulibaini zaidi ya aina 279 za mbegu aina ya brachiaria ambazo kupitia taasisi ya utafiti wa kimataifa ya Utafiti wa mifugo zilipelekwa kwenye maabara ya taasisi hiyo na kufanyiwa tathmini ya vinasaba vya aina hiyo ya mbegu.

"Baada ya kukamilika kwa tathmini hiyo zilipatikana aina 10 za aina hiyo ya mbegu na sasa tutasambaza aina hizi za mbegu kwenye vituo vinne

ambavyo ni kituo cha Tanga (Ukanda wa chini), kituo cha Mpwapwa (Kanda ya kati/Nyanda kame), kituo cha Mbuki (Kanda ya ziwa) na kituo cha Uyole (Kanda ya nyanda za juu kusini) ili kubaini ni aina ipi inafaa katika ukanda upi ili ile itakayokubaliwa na wakala wa urasimishaji mbegu (TOSCH) tuwape wazalishaji wa mbegu hapa nchini waanze kuzalisha kibiashara" Aliongeza Dkt. Kizima.

Akiainisha faida za aina hiyo ya mbegu za malisho, Dkt. Kizima amesema kuwa mbegu hizo zina faida na sifa nyingi zaidi ukilinganisha na aina nyingine ya mbegu ikiwa ni pamoja na kustahimili ukame, kuwa na virutubisho vingi zaidi vya protini na uwezo wa kuzalisha hadi tani 14 kwa hekta wakati aina nyingine za mbegu zikiwa na uwezo wa kuzalisha hadi tani 9 tu kwa hekta.

Akizungumzia kuhusiana na tafiti mbalimbali zinazo-

fanywa na Taasisi ya Utafiti wa Mifugo (TALIRI), Mkurugenzi wa Utafiti, mafunzo na ugani kutoka Wizara ya Mifugo na Uvuvi (Mifugo), Dkt. Angelo Mwilawa amesema kuwa matokeo ya utafiti huo ni sehemu ya tafiti mbalimbali ambazo Wizara imekuwa ikizifanya ili kuboresha mazingira kwa wafugaji waliopo nchini.

"Tafiti hizi zinafanyika ili kuhakikisha kwamba lishe inayopatikana kwa mifugo inakuwa ni yenye tija na ya gharama nafuu ili kumfanya mfugaji yoyote aweze kumudu katika mazingira anayofanyia shughuli zake" Alisisitiza Dkt. Mwilawa.

Uwepo wa tafiti zinazolenga kuongeza tija kwa mfugaji hapa nchini ni sehemu ya utekelezaji wa Ajenda ya Utafiti wa Mifugo ya mwaka 2020/2025 ambayo imelenga kufanyia kazi vipaumbele vya kitaifa vya wadau wote wa sekta ya mifugo nchini.

Wafugaji
Kibaha walio
kukosa dawa
za ruzuku

Sanjito Msafiri, Mwananchi
smsafiri@mwananchi.co.tz

Kibaha. Wafugaji jamii ya Kima-sai Kata ya Minazi Mikinda, Kibaha Mkoa wa Pwani wamelalamikia kusitishwa mpango wa Serikali kutoa dawa za mifugo kwa njia ya ruzuku kuwa hatua hiyo ime-wasababishia hasara baada ya ng'ombe zaidi ya 100 kufa kwa kukosa chanjo.

Akizungumza kwa niaba ya amevieleza vyombo vya habari kuwa Serikali ilikuwa inawaletea dawa za mifugo lakini kwa miezi kadhaa hawajaletewa na baada ya kuuliza waliambiwa utaratibu huo umesitishwa.

Mwenzake, Elizabeth Kasho alisema hivi sasa upatikanaji wa maziwa umeshuka ukilinganisha na kipindi walichochanja mifugo yao, jambo ambalo limesababisha kipato cha kupungua.

Ofisa mifugo na uvuvi wilaya ya Kibaha, Ombeni Msangi alisema Serikali bado inatoa dawa kinachotakiwa ni usimamizi kupitia kamati zao, ili kila ng'ombe anapoogeshwa awe amelipiwa Sh50 za kununulia dawa zingine na kuendelea kuogesha mifugo yao.

Takukuru yamrejeshe mlinzi mafa

'Kiasi tulichom-rejeshea halmaani-shi ni kukiri kwetu dhuluma dhidi yake bali tumetimiza makuba liano tuliyo fanya baada ya kushauriana na Takukuru kuwa tupunguze kidogo kiasi cha riba.'

Lwitiko Mwamakula, Mwananchi
lmwanakula@mwananchi.co

Mpwapwa. Ofisi ya Ta
wilayani Mpwapwa mkoan
ma imemrejeshea Benedict
(61), mlinzi mstaafu katika
mkuu wa wilaya, zaidi ya 5
ioni alizokuwa ametapeliwa

Fedha hizo zilikabidhiwa r
wa taasisi hiyo, Julieth Mt
nye ofisi za Takukuru wilay
da ya kupokea malalamiko
kwa mstaafu huyo kwamba
bikiwa na kutozwa riba kub
"Takukuru ilizikutanisha
hizo mbili na muafaka w
rejeshea Sh2,475,000 uli
alisema.

Akizungumza na gazeti h
ani alisema "nilikopa Sh
kwa muda wa miezi mitat
sijapunguza hadi laki mbili
Tatizo lilikuja kubainika kuv
taba ulionyesha nilikopa S
ioni, nikiacha na kadi ya b
riba asilimia 40," alisema.

Hata hivyo, mmiliki w
puni ya Habata, Kennedy
alisema hakuna dhuluma
iliyofanywa dhidi ya mstaa
na kuwa walikubaliana kii
ikiwa ni pamoja na namna y.

Taliri yasisitiza kilimo cha nyasi za malisho

Na Abela Msikula, Mwanza

TAASISI ya Utafiti wa Mifugo Tanzania (TAL-IRI), Kituo cha Mabuki imetaka wakulima kujikita kwenye kilimo cha nyasi za malisho ya mifugo kwani kina tija kama aina nyingine za kilimo cha biashara.

Ofisa Malisho wa Taliri-Kituo cha Mabuki, Tawfik Chiukuta, aliiambia HabariLEO mwishoni kwa wiki kuwa, utafiti umefanyika kwa baadhi ya aina za nyasi za malisho zikiwemo za aina za 'Napier', 'Cenchrus ciliaris' na 'Rhodes.'

Chiukuta alisema matokeo ya utafiti yalionyesha kuwa, nyasi hizo zinaendana na hali ya hewa pamoja na aina zote za udongo katika Kanda ya Ziwa.

"... Hatua ni zilezile za

kilimo cha mazao kuanzia maandalizi ya shamba, kupanda mbegu, kuweka mbolea na kunyunyizia viuatilifu, kupalilia na hatimaye kuvuna," alisema.

Akasisitiza: "Kwa asilimia zote, nyasi za malisho ni kilimo cha biashara hasa ikizingatiwa kwamba takribani mifugo yote nchini ina uhaba wa malisho, hivyo wafugaji wengi watakuwa soko la nyasi hizo ambazo ukomavu wake si zaidi ya miezi mitatu."

Alisema kituo pia kinatoa elimu juu ya uvunaji na utunzaji wa nyasi kavu ili ziwe na uwezo wa kuishi kwa miaka kadhaa bila kupoteza ubora.

Alisema soko kubwa la nyasi za malisho lipo hasa katika kipindi cha kiangazi ambapo malisho yote ya asili hukauka.

Alisema upungufu wa

mazao ya mifugo kama vile maziwa, nyama na ngozi ume kuwa ukitokana na uhaba wa malisho bora kwani wafugaji wengi hutegemea malisho ya asili ambayo hayana virutubisho vyote vinavyotakiwa kwa mnyama.

"Mnyama anapaswa kula vyakula vyenye wanga, protini na madini na kupatiwa maji ya kutosha muda wote," alisema.

Akaongeza: "Mbali na kuimarisha uchumi binafsi wa mkulima, kilimo cha nyasi kitasadia upatikanaji wa malighafi za viwanda vya kusindika mazao ya mifugo, hasa maziwa na ngozi."

Kaimu Mkurugenzi wa Taliri, Kanda ya Ziwa, Dk Heriel Massawe, alisema utafiti juu ya nyasi za malisho unaendelea kituoni hapo (Mabuki) ili kue-

neza ufugaji wenye tija.

Alisema hivi karibuni kituo kimeanza kutafiti nyasi aina ya 'Bracharia' ili kujua ufanisi wa aina hiyo ya malisho katika mnyama, hasa ng'ombe, ustahamilivu wake shambani pamoja na wingi wa mazao kwa ekari.

"Tunaposema ustahamilivu tumaanisha zao hilo linaweza kudumu shambani kwa muda gani. Kawaida ni miaka kati ya mitano hadi saba maana ni aina ya nyasi zinazovunwa na kuchipuka," alisema.

Alisema si tu nyasi, bali pia kituo kimejipanga kufanya utafiti mwingine tofauti, lakini kinakabiliwa na uhaba wa rasili-mali fedha.

Aliiomba serikali kuu kuingilia kati kwa kuzingatia mchango wa utafiti katika ku kuza sekta ya ufugaji.

HABARI LEO UK. 17, MEI 10, 2021

Launch of national vaccination against rabies

By HENRY LYIMO

"MAN is best friend" is a common phrase used to describe the millennia-long history of close relations, loyalty, friendship, and companionship with humans.

It is claimed that the first time the phrase "man's best friend" was used, was in 1789 by King Frederick the Great of Prussia.

"The only, absolute and best friend that a man has, in this selfish world, the only one that will not betray or deny him, is his DOG."

He was talking about his Italian Greyhound, when he used this phrase.

However, the man's best friend can be dangerous to human beings because they are the most important vectors of rabies, a zoonotic viral disease which infects domestic and wild animals.

Rabies is transmitted to other animals and humans through close contact with saliva from infected animals through bites, scratches, licks on broken skin and mucous membranes.

According to WHO rabies is a vaccine-preventable. However, once clinical symptoms appear, rabies is virtually 100 per cent fatal.

In up to 99 per cent of cases, domestic dogs are responsible for rabies virus transmission to humans.

Rabies occurs in more than 150 countries and territories and dogs are the main source of human rabies deaths, contributing up to 99 per cent of all rabies transmissions to humans.

The National Center for Biotechnology Information says approximately 99 per cent of the estimated 59,000 annual human rabies deaths in Africa and Asia are attributed to dog bites and are preventable through pre-exposure dog vaccination.

In addition to dog rabies, the rabies virus also circulates in wildlife carnivores in south-

east Africa are children under the age of 15.

In Tanzania, studies show that rabies is responsible for an estimated 1,200 deaths per year. Poverty and access to health services present additional barriers to treatment, especially in rural areas.

A large-scale rabies control programme in Tanzania was implemented in South-eastern Tanzania and Pemba Island from 2011 to 2016 under financial support of Bill & Melinda Gates Foundation. Projects sites covered 28 districts and a population of approximately 8.9 million people.

As part of achievements, animal bite cases (a proxy for rabies exposure) approximately halved across project sites, and human rabies deaths reduced by more than 75 per cent following human and canine rabies interventions.

Tanzania is currently finalising a national rabies control strategy, and aims to eliminate dog-mediated rabies country-wide by 2030.

It is under the national rabies control strategy, the government launched a national canine rabies vaccination campaign in Kisarawe District, Coast Region on Wednesday last week where university students are vaccinating dogs and cats and sensitizing the communities on rabies control.

Fifty students from Sokome University of Agriculture and Mahumuli University of Health and Allied Sciences (MUHAS) started vaccinating the animals and provide education about rabies prevention in 17 wards of Kisarawe District.

Why Kisarawe?

Kisarawe District is considered to be among the hotspots for rabies as it borders the Nyerere National Park, the largest national park in Tanzania and also one of the world's largest wildlife sanctuaries, according to the Director of Veterinary Services in the Ministry of Livestock and

COUNTRY Team Leader of FAO's Emergency Centre for Transboundary Animal Diseases (ECTAD), Folotunso Fasina, (with a microphone) hands over a container of vaccines to the Kisarawe District Commissioner, Jokate Mwegelo during the launch of the national vaccination campaign against rabies last week. Helping to hold the container at the centre is the Kisarawe District Livestock and Fisheries Development Officer, Dr Emmanuel Kavian.

KISARAWA District Commissioner, Jokate Mwegelo prepare to vaccinate a dog during the launch of the national vaccination campaign against rabies in Kisarawe, Coast Region last week.

Kenya Authority (NCAA), Manyara National Park.

"These areas have lots of interaction between wildlife and domestic animals. There is wildlife, livestock and human interface. So many wildlife diseases are spread to domestic animals including rabies where dogs are the main vehicles of transmission to human beings," he said.

How do students come in?

Prof Nonga said a meeting held in Morogoro in April agreed to use of university students in the vaccination drive under the One Health policy where multiple sectors work together to achieve optimal outcomes with minimum costs.

The symposium in Morogoro without canine vaccine

ation (FAO) Tanzania Office, USAID, Ilakaka Institute, Africa One Health University Network (AFROHUN) and Sokome University of Agriculture (SUA) and Mahumuli University of Health and Allied Sciences (MUHAS).

He said the participants discussed a national rabies control strategy which aims to eliminate dog-mediated rabies countrywide by 2030 and agreed to run the national rabid vaccination campaign by using the workforce of university students.

Prof Nonga said they expect that at least 70 per cent of all dogs and cats in the country, estimated to reach 4.5 million and 2.0 million respectively will be vaccinated.

He said rabies was responsible for an estimated 1,200

human and canine rabies vaccination drive than to treat people infected with rabies as it cost between 2,000- and 3,000- to inoculate one dog while it takes about 200,000- to treat someone bitten by a suspected rabid dog or cat.

Once clinical signs of rabies appear, the disease is nearly always fatal, he said noting vaccinating dogs or cats was the most cost effective strategy for preventing rabies in people.

Prof Nonga said under the national rabies control strategy vaccination of dogs was compulsory and owners of the animals would be needed make sure their dogs and cats are vaccinated.

"Nowadays vaccinating your dog is no longer an option. It is compulsory and a legal issue," he said.

"The guideline is to keep dogs and cats that we can take care of instead of letting them wandering in streets. We have so many stray dogs and cats," he said.

The District Commissioner, Jokate Mwegelo thanked development partners who supported the vaccination campaign and hailed the ministry and partners for initiating use of university students in the campaign to help them get the necessary field experience while making optimal use of available human resources.

She urged the local community in the district to come out in large numbers to get an education and provide their dogs and cats to be vaccinated.

"Let us leaders go out to the people and encourage them to come out and participate in this campaign. No dog or cat should be left out," she said in the launching event.

She however called on district and ward leaders to get prepared to run other rabies vaccination campaigns that may follow using local resources instead of relying on donor support.

"Our leaders need to be prepared to run other rabies vaccination campaigns that may follow using local resources instead of relying on donor support."